

Tillsynsprotokoll

Rökförbud vid entréer

6 kap. 2 § 10 p. lagen (2018:2088) om tobak och liknande produkter

Exempelmall på protokoll för noteringar vid tillsynsbesöket. Kan kompletteras med fritext i ett separat dokument.

Vi rekommenderar att du läser Folkhälsomyndighetens *Vägledning för tillsyn av rökfria utomhusmiljöer* innan du påbörjar tillsynen.

---

1. Tidpunkt för tillsynsbesöket

Datum, månad och år

Besöket pågick från klockan _____ till klockan _____

Tillsynshandläggarens namn

Telefon _____ E-post _____

---

2. Tillsynsobjektets kontaktuppgifter

Namn på den ansvarige (kommun eller företag)

Besöksadress _____ Postadress _____

Telefon _____ E-post _____

Kontaktpersonens namn och titel

Telefon _____ E-post _____

Ansvarig nämnd/ägare _____ Org.nr _____

Postadress _____ Postnummer och ort _____

Telefon _____ E-post _____

---

3. Inledande uppgifter

Tillsynsbesöket sker

Oanmält

Föranmält

Besöket är ett uppföljande tillsynsbesök

Nej

Ja, se tidigare protokoll med nr

Under tillsynsbesöket deltar utöver tillsynshandläggaren

(Namn och roll)

(Namn och roll)

Fotodokumentation sker under tillsynsbesöket

Ja

Nej

4. Entré till lokal eller utrymme som allmänheten har tillträde till

Butik

Annat (beskriv)

Myndighet

Serveringsställe

5. Det rökfria området

Är området tydligt avgränsat?

Ja

Nej

Om området inte är tydligt avgränsat, är den ansvarige och tillsynsmyndigheten överens om sträckningen?

Ja

Nej

Om nej, beskriv:

6. Ansvarskrav utifrån rökförbudet

Informerar den ansvarige tydligt om rökförbudet genom skyltning?

Ja

Nej

Om nej, beskriv:

Förekommer sådant som vilseleder om rökförbudet?

Rökruta

Askkoppar

Annat, beskriv:

På vilket sätt övervakas rökförbudet?

Den som ansvarar för rökförbudet har utsett personal som kontrollerar att det inte röks inom området.

På annat sätt, beskriv:

Hur hanteras överträdelser av rökförbudet?

Beskriv:

---

7. Iakttagelser av rökning under tillsynsbesöket

Uppmärksammas rökning inom området under tillsynsbesöket?

Ja

Nej

Om ja, beskriv:

Finns det under tillsynsbesöket andra indikationer på att rökning förekommer inom området?

Ja

Nej

Om ja, beskriv:

---

8. Frivilliga åtgärder

Hur (utöver genom skyltning) informerar den ansvarige om rökförbudet?

Informationsblad etc. till personal.

Personalmöten.

Skyltar med kontaktuppgifter till den ansvarige och/eller tillsynsmyndigheten.

Skyltar med avbildning av de rökdon (exempelvis cigarett, pipa, e-cigarett) som omfattas av rökförbudet.

Annat, beskriv:

Har den ansvarige upprättat något av följande dokument:

Policydokument för rökförbudet

Handlingsplan vid överträdelse av rökförbudet.

Annat, beskriv:

Tillsynshandläggarens anteckningar i övrigt under tillsynsbesöket

---

Bilaga – bakgrund till det som tas upp i protokollet

Informationen nedan är till dig som är tillsynshandläggare på kommunen.

Läs gärna igenom frågorna i protokollet och den tillhörande informationen innan tillsynsbesöket, så att du är förberedd på vilka saker du bör ta upp och kontrollera.

1. Tidpunkt för tillsynsbesöket

Information om tidpunkt för tillsynsbesöket och hur länge det pågår är grundläggande i ett tillsynsprotokoll av rent administrativa skäl.

2. Tillsynsobjektets kontaktuppgifter

Av 6 kap. 8 § LTLP följer att det är ägaren eller den som på annan grund disponerar över marken som ansvarar för att upprätthålla rökförbudet.

När det gäller ansvaret för entréer behöver man inte äga eller disponera marken utanför lokalen eller utrymmet för att ha ansvaret att upprätthålla rökförbudet där. Det räcker att man har de bästa praktiska möjligheterna att upprätthålla rökförbudet, antingen genom att själv befinna sig på platsen eller ha anställda på plats. Och att man ansvarar för att upprätthålla rökförbudet inne i lokalen eller utrymmet.

Rökförbudet vid entréer gäller en stor mängd olika entréer – bland annat till affärer, restauranger, myndighetslokaler, tåg- och busstationer, sjukhus, vårdcentraler, kyrkor, Folkets hus-lokaler, lokaler för allmän sammankomst eller offentlig tillställning. Den ansvarige kan alltså vara såväl en statlig som en regional, kommunal eller privat aktör som ska anges här.

Vem som är ansvarig bör utredas innan tillsynen äger rum.

3. Inledande uppgifter

Ett tillsynsbesök kan göras föranmält eller oanmält. Oanmälda besök kan exempelvis göras om tillsynsmyndigheten i ett beslut har förelagt den som är ansvarig för verksamheten att göra något senast ett visst datum, eller när man snabbt vill ha en översiktlig bild av tillsynsobjektet.

Fotografering kan underlätta för såväl tillsynshandläggarens som förvaltningsdomstolens bedömning (om ärendet överklagas dit).

Genom fotografering kan man exempelvis dokumentera att rökning förekommer på en viss plats, att rökförbudsskyltarna är bristfälliga eller att det finns askkoppar, rökrutor eller annat som kan vilseleda om rökförbudet. Man bör dock inte fotografera personer som uppehåller sig på platsen.

4. Entré till lokal eller utrymme som allmänheten har tillträde till

Rökförbudet gäller för entréområdet till rökfria lokaler och andra utrymmen *som allmänheten har tillträde till* – exempelvis affärer, restauranger, sjukhus och myndighetslokaler.

Att allmänheten har tillträde till en lokal eller ett utrymme är inte detsamma som att allmänheten har rätt att vistas där efter eget gottfinnande. Även en lokal eller ett utrymme med vissa restriktioner eller villkor för tillträdet, exempelvis att det finns vissa besökstider eller att man som besökare behöver åtföljas av personal, kan vara tillgänglig för allmänheten i bestämmelsens mening.

5. Det rökfria området

Det rökfria området ska vara tillräckligt stort för att besökare ska kunna ta sig in i och ut ur en lokal eller ett utrymme där det råder rökförbud utan att utsättas för rök.

I förarbetena säger regeringen att rökförbudet i normalfallet därför bör gälla i vart fall inom ett par meters avstånd från entrén. Det rökfria området måste också vara så pass stort att rök inte kommer in i lokalerna eller utrymmena innanför entrén.

Enligt Folkhälsomyndighetens bedömning behöver man även ta med eventuell köbildning i beräkningen när man bestämmer rökförbudets räckvidd. Så är bland annat fallet vid entréer till dansställen och pubar.

Kommunen förväntas vid sin tillsyn ha en kommunikation om det rökfria områdets räckvidd med den som ansvarar för att upprätthålla rökförbudet.

Utansför det avgränsade området är rökning inte förbjuden enligt lagen.

6. Ansvarskrav utifrån rökförbudet

I 6 kap. 9 § LTLP finns ett krav på att informera om rökförbudet genom bland annat tydlig skyltning. Skyltarna bör enligt Folkhälsomyndigheten vara så stora att en genomsnittlig person inte kan undgå att lägga märke till dem.

Ansaret innebär även ett krav på att ta bort askkoppar och annat som antyder att rökning är tillåten. Även i övrigt gäller det att vara vaksam på sådant som kan vilseleda om rökförbudet. Om det finns föremål som uppenbarligen används som askkoppar (exempelvis krukor) bör de märkas med skyltar om rökförbudet.

I ansvaret att upprätthålla rökförbudet ingår även att stoppa pågående rökning genom att ingripa med information och tillsägelser. Om någon trots tillsägelse röker där rökning inte är tillåten, får personen avvisas. Observera dock att kommunen i egenskap av tillsynsmyndighet under inga förhållanden ansvarar för att upprätthålla rökförbudet i en rökfri miljö. Tillsynsmyndighetens uppgift är endast att kontrollera att den ansvarige uppfyller sin skyldighet att upprätthålla rökförbudet.

Av intresse vid tillsynen är också att få veta hur ansvarskraven överlag uppfylls –

även om det inte förekommer någon rökning just vid tillsynstillfället.

Läs mer om ansvaret i Folkhälsomyndighetens Vägledning för tillsyn av rökfria utomhusmiljöer.

7. Iakttagelser av rökning under tillsynsbesöket

Förekommer rökning på platsen under tillsynsbesöket?

Även om rökning inte förekommer på platsen vid tillsynstillfället, kan man ibland av omständigheterna dra slutsatser att rökning ändå förekommer där. Exempel på sådana indikationer är fimpar och cigarettpaket som samlats på marken.

8. Frivilliga åtgärder

Under punkt 6 beskrivs vad som krävs av huvudmannen för att sköta sina skyldigheter enligt reglerna om rökfria miljöer. Inget hindrar dock att huvudmannen går längre än så för att främja efterlevnaden av rökförbudet, exempelvis genom förebyggande åtgärder såsom en tobakspolicy där frågor av detta slag avhandlas.

Andra frivilliga åtgärder

Det är enligt Folkhälsomyndighetens bedömning bra om finns kontaktuppgifter till den ansvarige inom det rökfria området om någon vill göra denne uppmärksam på att ett rökförbud överträds. Även kontaktuppgifter till tillsynsmyndigheten kan vara till hjälp för att upprätthålla rökförbudet. Allmänheten har då lättare att agera i stunden om någon överträder ett rökförbud.

Det finns inget krav på att man ska avbilda de rökdon (exempelvis cigarett, pipa, e-cigarett) som omfattas av rökförbudet. I miljöer där annan form av rökning än tobaksrökning konstaterats vara vanlig – exempelvis användning av e-cigarett – kan det dock enligt Folkhälsomyndigheten vara en idé att med bilder göra det tydligt att även sådan rökning omfattas av rökförbudet.

För att göra det extra tydligt var rökförbudet gäller kan det enligt Folkhälsomyndigheten också vara en idé att på skylten precisera vilket område som avses. Exempelvis ”Rökning är förbjuden utanför entrén”.

Annat sätt att informera om rökförbudet kan exempelvis vara på en webbplats.

Åtgärder som går längre än lagens krav är frivilliga och kan inte bli föremål för kommunens tillsyn. Kommunens tips om dem utgör heller inte myndighetsutövning. Även om det alltså ligger utanför tillsynsuppdraget, är det ändå bra att huvudmannen informeras om möjligheten att införa sådana frivilliga åtgärder.

Övrig information och stöd för arbetet

Tillsynsvägledning och informationsmaterial om rökfria miljöer hittar du på Folkhälsomyndighetens webbplats:

[Vägledning för tillsyn av rökfria miljöer \(www.folkhalsomyndigheten.se\)](http://www.folkhalsomyndigheten.se)

För ytterligare råd och stöd om tillsyn av rökförbudet, kontakta länsstyrelsen i ditt län.